

Дом за смештај одраслих лица
Блаце – Трбуње
Број: 319/20
Датум: 10.02.2020.године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

Примљено:	17-03-20		
Одредба/сл.	Број пр-акт	Филог	
414	31	10052	

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Национални механизам за превенцију тортуре
Оља Јовичић, генерална секретарка

Поштована,

У прилогу Вам достављамо Обавештење о поступању по упућеним препорукама Националног механизма за превенцију тортуре.

Извештај НПМ о посети, број: 414-31/19, деловодни број: 38175 од 19.12.2019.године достављен је Дому за смештај одраслих лица Блаце – Трбуње 27.12.2019.године, деловодни број: 2171/19 са роком од 60 дана за обавештење о поступању по упућеним препорукама.

Хвала на сарадњи.

С поштовањем,
Др Драгијана Тијанић
в.д. директора

Д. Тијанић

Дом за смештај одраслих лица
Блаце – Трбуње
Број: 319/20
Датум: 10.02.2020.године

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Национални механизам за превенцију тортуре
Оља Јовичић, генерална секретарка

- Обавештење о поступању по упућеним препорукама НПМ -

Поштована,

У обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре, Заштитник грађана је, уз учешће стручњака медицинске струке, 28.јуна 2019.године, ненајављено посетио Дом за смештај одраслих лица Блаце – Трбуње.

У вршењу редовне посете по Годишњем плану посета НПМ за 2019.годину, Дом за смештај одраслих лица Блаце – Трбуње посетио је тим у саставу:

- Јелена Самарџић (Заштитник грађана/НПМ)
- Лазар Стефановић (Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом МДРИ-С)
- Снежана Лазаревић (Иницијатива за права особа са менталним инвалидитетом МДРИ-С)
- Др Мира Петровић (Психијатар СБПБ „Др Лаза Лазаревић“ у Београду)
-

Извештај НПМ број: 414-31/19, дел.бр: 38173 од 19.12.2019.године о овој посети достављен нам је 27.12.2019.године, дел.бр: 2171/19.

Рок за наше обавештење о поступању по упућеним препорукама НПМ-а датим у Извештају НПМ број: 414-31/19, дел.бр: 38173 од 19.12.2019.године, је шездесет дана.

Током посете тима НПМ-а, сви запослени у Дому су остварили пуну сарадњу са тимом НПМ: пружили су све тражене информације, дали на увид поједину документацију или фотокопије одређене, тражене документације, омогућили су тиму НПМ-а обилазак свих просторија и дозволили фотографисање смештајних услова, као и фотографисање одређене документације.

Изјашњавање на Извештај тима НПМ-а о посети Дому за смештај одраслих лица Блаце – Трбуње следи по нумерисаним тачкама Извештаја тима НПМ-а:

1. Општи утисак из посете тима НПМ-а

Корекција наводи тима НПМ-а под овом тачком:

- 1) НПМ је у јуну 2019.године први пут посетио наш Дом
- 2) први корисници примљени су у Дом 9.септембра 2008.године

Тачно је да зграда Дома није наменски изграђена за домски смештај, већ да је у питању адаптиран задружни Дом, што се одражава на адекватност саме структуре Дома.

Тачно је да је број запослених недовољан, али то се никада није одразило на третмански рад са корисницима, а јесте, последично, на континуиран и надљудски напор запослених, што је довело до тога да **особље изгледа „преуморно и исцрпљено“**.

Тачно је да атмосфера у Дому није напета и тачно је да корисници нису застрашени. Ово није утисак само тима НПМ-а, већ и свих надзора који су икада посетили Дом у Трбуњу. Узимајући у обзир категорију корисника, њихове коморбидитете и поремећаје у понашању, јасно је да оваква позитивна и релаксирајућа атмосфера потиче од става и односа запослених према корисницима.

Сви запослени показују висок ниво емпатије, мотивисаности, ентузијазма и пожртвованости у раду са нашим корисницима. У прилог овоме стоји чињеница да **сваки корисник по пријему у Дом**, било да је примљен из породице или из другог домског смештаја, **након одређеног временског периода**, периода адаптације, **показује значајно нижи интензитет и учесталост поремећаја понашања, пре свега агресивности, или га временом не испољава уопште**. Од заплашених, високо анксиозних и неповерљивих корисника са одбрамбеним ставом тела или нападачки настројених првих дана по пријему у Дом, данас су наши корисници пријатељски настројени, срдачни, доброг расположења и сарадљиви у оквиру својих објективних могућности.

Такође, **заслуге запослених су и то што је терапија** (анксиолитици, седативи, хипнотици, психостабилизатори и сл.) **многим корисницима редукована** у односу на терапију која је била актуелна у време пријема у Дом, а **последично је побољшана функционалност** корисника и успостављен је правилан дневно – ноћни ритам спавања и ритам дневних активности.

Свако ко познаје рад са овом категоријом осетљиве популације, било да је из система социјалне заштите или не, препознаје ово као изузетан учинак и постигнуће запослених и то похваљује, томе се диве, или на томе честита, али нико не оспорава.

Све што је у домену људског фактора да се корисницима омогући пристојан, квалитетан и адекватан, у сваком смислу те речи, амбијент у Дому запослени континуирано пружају. Последица тога је да је особље „преморено и исцрпљено“, како стоји у опису тима НПМ-а.

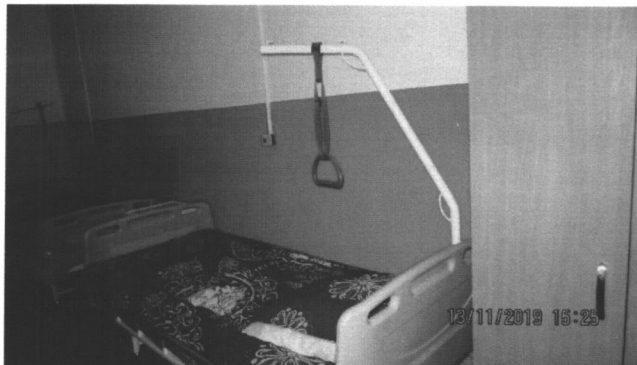
Велики труд и енергија запослених су уложени да би атмосфера у Дому била оваква каква јесте. **Корисници имају осећај припадности, осећај да су вољени и да се о њима брине**. Њима је то најважније, а нама је, поред приорита у раду на безбедности и здрављу корисника, то рад који изискује највише напора и пожртвовања, али је и велика сатисфакција за рад са овом категоријом корисника.

Обавештење везано за услове живота корисника и услове рада запослених:

У 2019.години значајно су побољшани услови квалитета живота корисника и услови рада запослених у Дому.

У мају 2019.године Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је одобрило значајна средства Дому у Трбуњу по нашем Захтеву број:264/19 од 28.02.2019.године. Средства су уложена у квалитет услова живота корисника и услова рада запослених: комплетно је обновљена опрема за собе корисника и набављена је опрема за амбуланту Дома и рачунарска опрема.

Фотографије соба корисника:

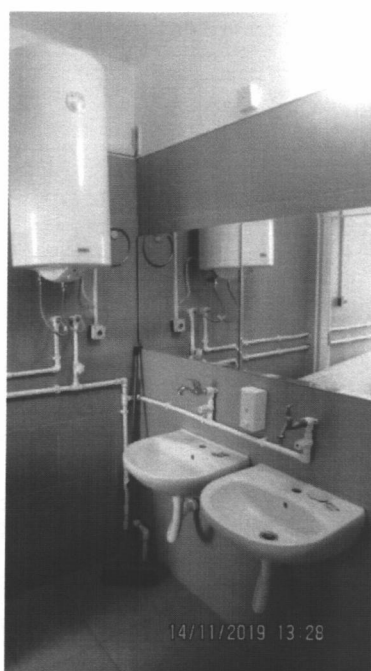

У августу 2019.године Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је одобрило довољно средстава Дому у Трбуњу за санацију оштећења на згради Дома насталој током елементарне непогоде 2.августа 2019.године: постављени су нови неклизајући подови у стамбеном делу зграде (у корисничким собама и ходницима) Дома, завршена је санација оштећења на згради Дома: комплетна санација таванице, санација оштећених зидова и кречење свих зидова у Дома.

Фотографије ходника на спрату:

Фотографије корисничких купатила:

Фотографија просторије за приредбе/представе и ходника у приземљу:

Фотографије апартмана за посете:

У јануару 2020.године, по нашем Захтеву број:1933/19 од 27.11.2019.године Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобрило је средстава Дому у Трбуњу за машине и опрему: машина за прање посуђа, двокрилни фрижидер, индустријска машина за прање веша, машина за прање подова, набавка лифта.

2. Основни подаци о Дому и корисницима

Наведени подаци о броју и структури корисника су тачни, са стањем на дан посете тима НПМ.

На данашњи дан, у Дому је смештено **76 корисника**, од којих је **34 женских и 42 мушка корисника**. Од тога, тешке менталне ометености њих 72, дубоке менталне ометености 3 и вишеструке 1 корисник, по годинама старости корисника : од 26-64 година: 68 корисника; од 65-74 година: 8 корисника.

3. Структура и број запослених

Наведени подаци о броју и структури запослених су тачни, са стањем на дан посете тима НПМ-а.

Од укупног броја запослених који је предвиђен Решењем Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања који износи 43, без медицинских радника, у Дому је тренутно запослено 32, такође, нерачунајући медицинске раднике.

Постоји реална потреба за запошљавањем свих **недостајућих – 11 радника** у односу на Решење, али **хитно и приоритетно** постоји потреба за запошљавањем: **1 социјалног радника, 1 куvara, 1 сервирке, 2 спремачице и 2 неговатеља**.

Образац ОПМ - Молба за ново запошљавање 1 социјалног радника, 1 куvara, 1 сервирке, 2 спремачице и 2 неговатеља упућена је Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања 05.02.2020.године.

У Дому је актуелно запослено 4 медицинске сестре/техничара и један лекар. С обзиром на то да се у Дому спроводи двадесетчетворочасовни медицински надзор над лицима менталне ометености са многобројним коморбидитетима овај број здравствених радника је недовољан за организацију здравствене службе.

Истичемо да Дом има Мишљење Института за јавно здравље у Нишу о оправданости ангажовања већег броја медицинских техничара/сестре и лекара, као и психијатра, али њихово радно ангажовање није још увек реализовано.

Образац ОПМ - Молба за ново запошљавање четири медицинска техничара/сестре и два лекара упућена је Министарству здравља 05.02.2020.године.

4. Смештајни услови Дома

У Извештају НПМ-а тачно је описан распоред просторија и садржај просторија на дан посете тима НПМ-а. Међутим, стање је, на данашњи дан, значајно измењено:

- 1) Дом на смештај прима покретна и полупокретна лица. Због појаве или прогресије разних болести, прелома, година старости и слично, временом поједини корисници дођу у стање непокретности. Главни улаз у зграду Дома прилагођен је потребама кретања непокретних корисника инвалидским колицима.

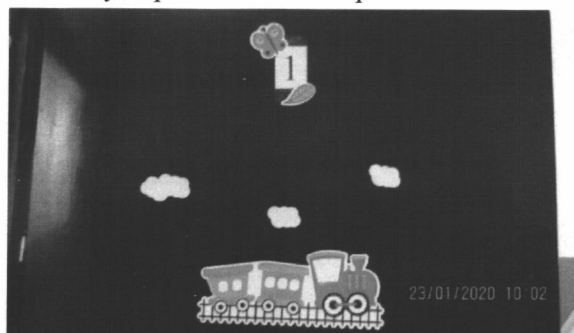
Такође, Дом је у 2019.години набавио још једна инвалидска колица од средстава које је Дому одобрило Министарство за рад, запошљавање, борацка и социјална питања, по нашем Захтеву број:264/19 од 28.02.2019.године.

У јануару 2020.године Министарство за рад, запошљавање, борацка и социјална питања је одобрило средства за набавку и уградњу лифта, сходно нашем Захтеву број:1933/19 од 27.11.2019.године.

- 2) Дом не поседује посебне павиљоне, али собе у Дому су, искључиво, мушке или женске.

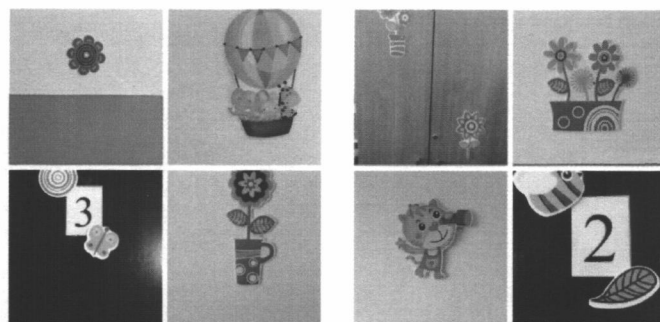
Све собе су нумерисане, бројеви су означени на вратима. Сви кревети у собама су опремљени постељином и јастуцима. Тачно је да Дом поседује само једну исправну индустријску машину за прање веша (до 15кг сувог веша) и да је она недовољна да задовољи свакодневне потребе Дома за прањем веша и постељине, али у јануару 2020.године Министарство за рад, запошљавање, борацка и социјална питања је одобрило средства за набавку нове индустријске машине за прање веша (до 28кг сувог веша) по нашем Захтеву број: 1184/19 од 02.08.2019.године, тј.по нашем Захтеву број: 1933/19 од 27.11.2019.године. Дом поседује две машине за сушење веша које су у исправном стању, веш се не суши природним путем.

Фотографије обележених врата дневног боравака и нумерисане собе корисника:

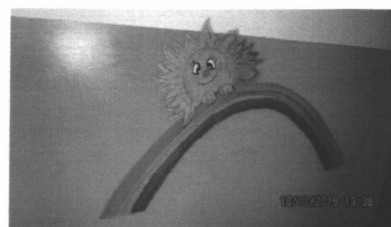
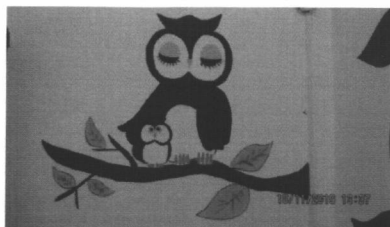

- 3) Након завршених радова на санацији оштећења на згради Дома, све недостајуће у Дому је надомештено, па тако, сада на свим собама постоје врата, на свим вратима постоје браве. Дневни боравак је осликан, као и ходник, зидови соба су украшени самолепљивим мотивима. Из безбедносних разлога у собама корисника не могу да буду окачане слике, нити да се у собама ставља цвеће.

Фотографије осликаног дневног боравака и оплемењене собе корисника:

Фотографије осликаних зидова ходника у приземљу Дома:

Напомена: Корисници Дома у Трбуњу су тешко, дубоко и вишеструко ометена лица са поремећајем понашања. Корисници су склони деструктивном понашању, самоповређивању и хетероагресији. Све што може да буде предмет повређивања не сме да буде у собама корисника.

Из тог разлога, поред самолепљивих апликација на зидовима корисничких соба, сликама на картону/хамеру и плишаних лутки, нема других украшавајућих елемената, нити би смело да их буде.

Такође, корисници Дома су склони једењу нејестивих материја. Цвеће у собама се не препоручује из тог разлога.

Приоритет свих приоритета у Дому је безбедност корисника. Сваки предочени ризик мора да се сведе на најмању могућу меру! Корисници Дома у Трбуњу су лица лишена пословне способности, нарушеног увида и критичности!

Простор у вишекреветним собама је у складу са Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите:

Дом поседује:

- 16 четворокреветних соба, од којих је свака величине преко 20 квадратних метара;
- 5 трокреветних соба, од којих је свака величине преко 15 квадратних метара;
- 1.двокреветну собу од 11 квадратних метара.

Све собе су, још једном напомињемо, опремљене новим намештајем који задовољава њихове потребе.

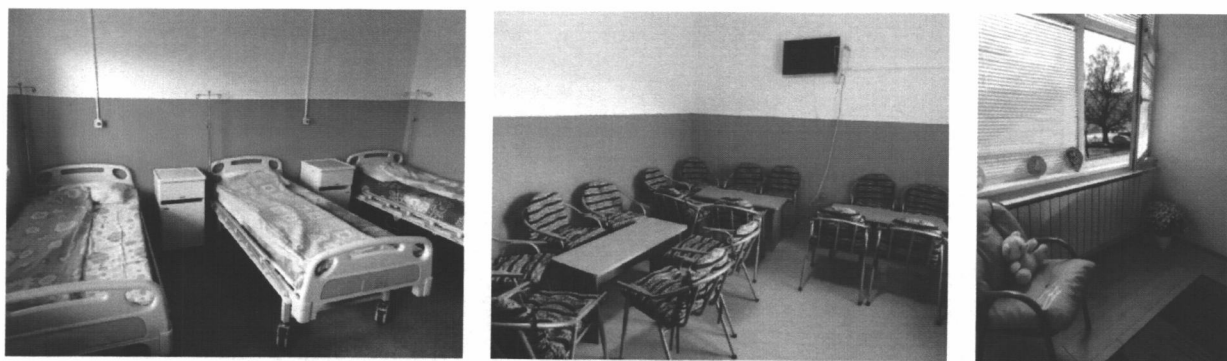
Ограничено кретање корисника не односи се на санитарне просторије! Тоалети су корисницима доступни без ограничења! Корисницима није дозвољен приступ туш кабинама без надзора. То је тачно, али то је нужно тако из безбедносних разлога. Већина корисника није способна самостално да одржава личну хигијену, да се купа. Мањи број корисника је способно самостално да се купа, или уз помоћ другог лица, али надзор је неопходан.

Средства за хигијену налазе се у посебној просторији и држе се под кључем. Средствима за личну хигијену корисника приступ имају неговатељи и медицински радници. Средствима за хигијену простора приступ имају спремачица, неговатељи и медицински радници.

И на ове примедбе од стране тима НПМ-а, поред изнетог изјашњавања, напомињемо да су корисници Дома тешко, дубоко и вишеструко ометена лица, нарушеног увида и критичности, те из безбедносних разлога, немају приступ врућој води и средствима за личну хигијену без надзора.

Што се тиче примедбе на хигијену простора, напомињемо да је у време посете тима НПМ-а опрема у Дому била стара, дотрајала, подови похабани итд, али редовно се комплетан простор и све површине третирају хемијским и дезинфекционим средствима.

Дом је, у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, предузео све мере у складу са Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите и обезбеђени су пристојни услови, како за одржавање личне хигијене, тако и за становање.

Што се тиче примедбе на гардеробу корисника, изјашњавамо се да су наводи у Извештају тима НПМ-а делимично тачни. Наиме, тачно је да нису сви корисници у сваком тренутку обучени у складу са временским приликама и тачно је да корисници носе различиту обућу, од папуча до патика, иако Дом располаже довољном количином гардеробе за све кориснике и за све временске прилике. У Извештају тима НПМ-а не наводи се образложење в.д.директора Дома Др Драгијане Тијанић, дато члановима тима НПМ-а на дан посете, везано за одевеност корисника, а чије је упориште у психопатологији корисника.

Напомињемо: Корисници Дома, поред основног стања – ментална ретардација, су пацијенти са озбиљним обољењима и стањима. Од укупног броја корисника, само десеторо није на хроничној терапији. Психијатријска обољења која су најзаступљенија међу нашим корисницима чине да корисници у току дана више пута скидају гардеробу са себе, бацају обућу, гризу обућу, цепају гардеробу, „не трпе ништа на себи“ и слично. Овакво понашање је најизраженије у тренуцима психомоторне агитираности, али је често и као редовно стање. Редовном употребом психофармака не могу се у потпуности купирати ови симптоми и овакво понашање. Уколико би се фармакотерапијом корисници доводили у такво стање седације које би онемогућило такво понашање, то би увелико нарушило њихову функционалност.

Особље Дома се континуирано стара о одевености корисника. Ујутру, након купања, сви корисници се обуку у чисту и временски прилагођену гардеробу. Од тренутка облачења, па током целог дана, води се непрекидна борба да тако и остане.

5. Исхрана корисника

Наводи из Извештаја тима НПМ-а под овом тачком су у потпуности тачни. Исхрана корисника је богата, разноврсна, прилагођена потребама и здравственом стању корисника. Јеловници за текућу седмицу су истакнути у кухињи и утрпезарији, као и списак корисника који су дијабетичари и списак корисника којима се служи пасирана храна. Једина новина је да се јеловници израђују на петнаест дана.

6. Контакти са спољним светом

Наводи тима НПМ-а под овом тачком су у потпуности тачни. Једино изостаје податак да се уредно води евиденција о посетама и телефонским контактима у Листу праћења који је саставни део досијеа корисника.

7. Организација активности корисника у Дому

Структура запослених, дата у првом пасусу тачке 7 Извештаја тима НПМ-а, тачно је представљена, као и предвиђене активности рада кроз четири области.

У другом пасусу под овом тачком Извештаја тима НПМ-а корекција се односи на структуру запослених на пословима радног инструктора.

Наиме, тачно је да је четворо запослених са високом стручном спремом и то: један педагог, један психолог и један проф.ФПН-а, као и једно лице са средњом стручном спремом. У Дому није запослен социолог. Један педагог, распоређен на пословима радног инструктора, координира рад службе.

Индивидуални план услуга (ИПУ) који се израђује по пријему корисника, када се након одређеног временског периода оцени као успешно реализован, а предложи се даљи третмански рад по постојећем ИПУ је из разлога неопходности континуираног рада по датим областима.

То што су корисници, категорисани као F72, F73, F79, за одређено време савладали неку третманску област, не значи да не треба више са њима да се ради на том пољу, јер без континуитета ће врло брзо доћи до нарушавања оспособљеног, стеченог, савладаног...

На примедбу тима НПМ-а да „већина корисника у Дому време проводи неструктурирано и без икаквих дневних активности и садржаја“, изјашњавамо се:

Не већина, али њих **тридесетпеторо, са првим степеном подршке** (дефиниција првог степена подршке: корисник није способан да се самостално брине о себи и укључи у активности дневног живота у заједници, због чега му је потребно физичко присуство и континуирана помоћ другог лица), су са таквим обољењима и стањима да не постоји реална могућност оспособљавања ни за најелементарније активности! То је условљено трајно нарушеним здравственим стањем, или никад стеченим способностима, без могућности побољшања у том смислу. То је искључиви разлог што ти корисници пасивно проводе време у

Дому и то је увек назначено у лекарским извештајима и годишњим извештајима који се достављају упутним органима. Са њима се континуирано ради на области самопослуживања и у оквиру области физичких активности, пре свега, пасивне вежбе, као и на пољу социјално – васпитне области.

Препорука тима НПМ-а да „Дом предузме мере како би се корисницима садржајније организовало време на дневном нивоу и испунило сврсисходним активностима у складу са ИПУ“ изјашњавамо се:

У току претходне године предузете су све мере, у складу са нашим могућностима и у складу са способностима наших корисника, како би се употпуниле дневне активности наших корисника другог и трећег степена подршке:

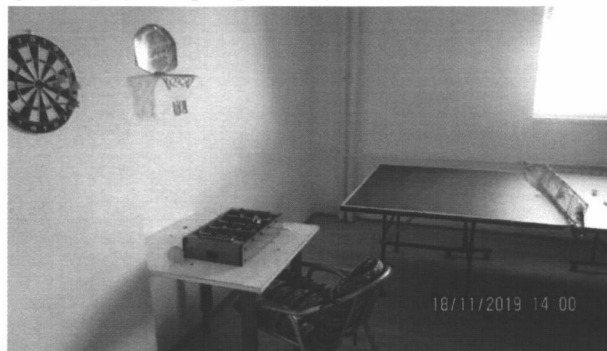
- 1) Интензивније се ради са корисницима по свим третманским областима.
- 2) Једна просторија је адаптирана за терапеутски рад са корисницима, за активне и пасивне вежбе.
- 3) У процесу социјализације и интеграције корисници су, по први пут, вођени на догађај/манifestацију ван општине Блаце. За интензивирање овог вида третмана, у смислу укључивања већег броја корисника и што чешће, неопходно је да Дом поседује возило за превоз корисника. Зато што Дом не поседује ниједно возило за превоз корисника, у једном тренутку могуће је да се превезе максимално три корисника.
- 4) Корисници су, по први пут, активно учествовали у организовању и интерном представљању приредбе/представе. Наравно, у питању је мањи број корисника.
- 5) Уведена је **Евиденција дневне присутности**, формиране су четири групе, са именом и презименом корисника, за радно-окупационе активности и једна комбинована група чији је састав променљив, али укључује све кориснике, за рад на очувању моторике.
- 6) Отворена је књига **Евиденција дневних активности** за сваку групу посебно са евидентирањем појединачног учешћа корисника у групном раду.

Радно ангажовање корисника је само у смислу радне окупације. Радно ангажовање корисника даје вишеструку добит за корисника, пре свега, психолошку. Наиме, способности наших корисника да својим радним ангажовањем допринесу (у било ком смислу) установи су занемарљиве, али код корисника даје осећај вредности, припадности, корисности, јача се мотивисаност и њихов осећај задовољства.

Фотографије радионице 1 и радионице 2:

Фотографије просторије за терапеутски рад и просторије за рекреацију:

8. Ограничење слободе кретања

Корисници не могу без надзора да бораве у дворишту Дома, што је једна од безбедносних мера. Поново напомињемо да је безбедност наших корисника, у сваком смислу, на првом месту свих приоритета и да **категорија корисника у Дому нужно захтева константни надзор.**

И зграда Дома и капија Дома су током дана откључани. Увече, по доласку треће смене, од **19:30 часова закључава се зграда Дома**, капија се не закључава. Двориште је ноћу осветљено светиљкама у травнатом делу, рефлектором изнад улазних врата и сијалицама изнад амбуланте.

У Извештају тима НПМ-а наводи се да су контрадикторни наводи запослених у Дому везани за боравак корисника у дворишту Дома. Заправо, одступа само исказ радног терапеута који наводи да „корисници Дома никада не бораве у предњем делу дворишта“. Не доводећи у питање кредибилитет и намеру ни радног терапеута, ни овог навода, одговорно тврдим да је **корисницима једнако доступан предњи део дворишта, као и задњи.** У предњем делу дворишта корисници бораве у летњиковцу или испред редноокупационих просторија, а да ли ће бити у предњем или задњем делу дворишта искључиво је везано за положај сунца у току дана, зато што се корисници не излажу директном дејству сунчевих зрака у најтоплијем делу дана током летњих месеци.

У 2019.години урађен је и на седници УО усвојен је Правилник о видео надзору. Обавештење о видео надзору је прописно означено налепницама. Видео надзор не постоји у собама корисника из поштовања приватности приликом пружања услуга социјалне заштите.

Фотографије обележеног видео надзора:

8.1 Мере спутавања и ограничење слободе кретања

И током посете тима НПМ-а и сада наглашавамо да се у Дому никада није спровела мера физичког спутавања каишевима. Неспоразум око појашњења мера спутавања узрокаван је неприменљивим прописима здравствених установа на установе социјалне заштите и неусаглашеном терминологијом. Наиме, Правилник о ближим условима за примену физичког спутавања и изолације лица са менталним сметњама која се налазе на лечењу у психијатријским установама је јасно дефинисан. Међутим, **Дом није психијатријска установа, нити је психијатару у Дому омогућено да обавља своју делатност**, где би, између осталог, могао да наложи меру физичког спутавања каишевима.

У Дому никада није фиксиран корисник, ни каишевима, ни чаршавима!

Код изразите психомоторне агитације корисника, ауто или хетероагресије не спроводи се механичка фиксација корисника, већ се корисник физички изолује од других корисника. Не постоји посебна соба за те намене, али, свакако, се изолује у једну од корисничких соба и обавезно је под надзором здравственог радника Дома. Терапија која се у тим ситуацијама ординира има много брже дејство од времена које би било потребно да се корисник механички фиксира, посебно чаршавима, како је наведено, тако да је бесмислено спроводити такав поступак, нити се поступак физичке фиксације спроводи. Дакле, **не ради се о фиксацији, већ о физичкој изолацији.**

Такође, никада корисник није фиксиран ни у сврху ординирања терапије. Интравенозна терапија се ординира под константним надзором здравственог радника. Све време је здравствени радник поред корисника који прима интравенозну терапију: прати ток примењене терапије, прати ефекат терапије и надзире понашање корисника током терапије. Уз надзор, здравствени радник води рачуна да корисник не чупа иглу, инфузију и слично и превентивно делује.

С обзиром на то да је у смени само један медицински техничар/сестра, дешава се да хитно мора да делује на предузимању здравствене заштите код другог/других корисника истовремено док надзире примену интравенозне терапије код одређеног корисника. У том случају, здравствени радник **нужно и привремено имобилише део тела** корисника на који је прикључена инфузија, најчешће руку, а **то се не подводи под физичко спутавање.**

Тачно је да се имобилизација шака памучним тканинама (не завојима, зато што је завој груб за кожу корисника која је лошег тургора, еластичности, а готово по поравилу, крвни судови корисника су фрагилни) вршила код одређених корисника који су на одређеном медицинском третману и тачно је да је то из разлога што поједини корисници кидају конце са рана, газе, фластере, завоје, праве ране по свом телу, гурају руке у сопствене телесне отворе и проузрокују одређене здравствене проблеме итд.

Код таквих корисника немогућује је санирати ране, промене и друге здравствене проблеме уколико се за време трајања медицинског третмана не онемогући кориснику да проузрокује или погоршава здравствени проблем. Дакле, **не ради се о механичкој фиксацији, или о ограничавању кретања, већ о имобилизацији.**

Значи, свака досадашња примена физичке имобилизације и изолације корисника спроведена је на безболан, ненасиљан начин и искључиво у интересу корисника!

Дом се обавезује да ће обезбедити обуку здравствених радника о условима и поступку примене мере физичког спутавања узнемираних корисника, као и тренинге у примени напредних техника ненасиљног физичког спутавања чим се за то укаже прилика.

Дом ће меру механичког спутавања корисника у стању изразите узнемирености корисника обављати наменским кожным каишевима, али тек када се здравствени радници обуче о условима и поступку ове технике и тек када се омогући психијатру Дома да обавља послове из своје области, самим тим и да наложи наведену меру.

Из свега наведеног под тачком 8.1, а тиче се физичког спутавања, јасно се види да **кључни проблем није начин на који здравствени радници у Дому спроводе здравствену заштиту, већ недовољан број здравствених радника.**

Запослени у Дому не испољавају емоционално и физичко злостављање корисника, не спречавају кретање корисника везивањем, чак ни у изузетним случајевима. **У надлежности психијатра је да донесе одлуку о примени мере изолације лица са менталним сметњама, али психијатру у Дому није омогућено да обавља послове из области своје специјализације.**

Поносно истичемо да здравствени радници у Дому спроводе, искључиво, безболан, ненасиљан третман агитираних корисника. Проблем који може да настане и јавља се је потреба да се у истом тренутку пружи адекватна здравствена заштита већем броју корисника. Проблем не настаје због нестручног, неискусног или неетичког опхођења здравственог радника, већ због чињенице да је у једној смени један медицински техничар/сестра на осамдесеторо корисника који су, због природе обољења, у сталном ризику за потребом хитног медицинског делања.

Образац рестриктивних мера је јасан показатељ наведеног под тачком 1, а тиче се односа запослених према корисницима. Наиме, 96 пута су спроведене рестриктивне мере 2009.године, када је и примљен највећи број корисника. **Рестриктивне мере су спровођене нужно, зато што су корисници примани са одређеним асоцијалним обрасцима понашања, како је већ образложено под тачком 1 и зато што су те обрасце понашања стекли тамо где су боравили до доласка у наш Дом. Тренд опадања примене рестриктивних мера из године у годину (2010.године-34, 2011.године-17, 2012.године-3, 2013.године-0, 2014.године-1, 2015.године-0, 2016.године-0, 2017.године-1, 2018.године-1) је последица рада на мењању устаљених образаца понашања корисника, па ако узмемо у обзир категорију корисника са којима радимо и време за које смо постигли овкве резултате произилази да је уложен велики труд, стручност и хуманост у раду са корисницима. А, то је уједно и разлог што се у Дому врло ретко примењује хемијска фиксација.**

Дом се обавезује да уредно води евиденцију о примени рестриктивних мера и да меру изолације према корисницима примењује, искључиво, из медицинских разлога и у складу са стандардима. **А, да бисмо се ускладили са важећим стандардима, законима (Закон о здравственој заштити, Закон о заштити лица са менталним сметњама...) и правилницима (Правилник о ближим условима за примену физичког спутавања и изолације лица са менталним сметњама која се налазе на лечењу у психијатријским установама....) и спроводили здравствену заштиту 24 часа дневно неопходно је да се Дому омогући радно ангажовање већег броја здравствених радника од постојећег. Немогуће је са четири медицинска техничара/сестре и са једним лекаром ни теоретски организовати двадесетчетворочасовни рад здравствене службе, па самим тим ни задовољити све критеријуме у спровођењу здравствене заштите у сваком тренутку и у свеобухватном обиму послова, не само у спровођењу рестриктивних мера.**

9. Мере заштите у Дому

Корисници Дома (лица тешко, дубоко и вишеструко ометена лица у менталном развоју) не обавештавају се о правима приликом пријема у Дом, али обавештавају се њихови старатељи, с обзиром на то да су корисници Дома лица лишена пословне способности, без могућности увида, критичности, разумевања узрока и последице итд.

Дом, на огласној табли, има истакнуто обавештење о Заштитнику права пацијената/корисника који је назавистан од Дома, дипломирани правник у ОУ у Блацу, његове личне податке и контакт телефон.

Дом има интерна Правила о начинима обезбеђивања права корисника, Правилник о поступању по притужбама корисника, Упутство за рад са корисницима у периоду адаптације, Упутство за дневни ритам и многа друга интерна акта која се директно или индиректно односе на права корисника и на рад са корисницима.

Приликом пријема у Дом, о правима корисника, принципима и методама рада и свим процесима, прописима, поступцима итд, обавештавају се старатељи корисника. Обавештавају се по пријему, али им се информације тог типа и све друге информације везане за корисника континуирано достављају и након пријема корисника.

Дом не поседује, али се обавезује, да ће израдити и брошуре информативног карактера које ће бити уручиване старатељима по пријему корисника у Дом.

У Дому не постоји кутија за подношење притужби корисника, зато што су корисници Дома интелектуално инфериорни, на нивоу детета од три године, у просеку. Самим тим је обесмишљено поставити кутију за притужбе корисника.

За све посетиоце Дома, старатеље, сроднике, пријатеље и друго, постоји **Књига утисака** која се свакоме, без изузетка, доставља како би изнели свој утисак. Свака примедба, сугестија, критика се разматра, анализира и проверава и уколико је основана приступа се реализацији или решавању исте.

10. Здравствена заштита

10.1 Организација рада здравствене заштите

Већ је наведено да се у Дому спроводи здравствена заштита 24 часа дневно. **Немогуће је са четири медицинска техничара/сестре и са једним лекаром, ни теоретски, организовати двадесетчетворочасовни рад здравствене службе** (један радник 40 сати недељно), па самим тим ни задовољити све критеријуме у спровођењу здравствене заштите у сваком тренутку и у свеобухватном обиму послова.

Неопходно је да се Дому омогући радно ангажовање већег броја здравствених радника од постојећег.

Дом је више пута указивао на потребе Дома за санитарским возилом и за возилом за превоз корисника-комби возилом, с обзиром да не поседујемо ниједно возило за превоз корисника. Последњи допис Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања са овим захтевом упућен је 03.октобра 2019.године, број: 1568/19.

10.2 Здравствена структура корисника

Сви наводи под овом тачком су тачни са стањем на дан посете тима НПМ-а.

Из изложеног се види да, поред тешке, дубоке и вишеструке менталне ометености, код корисника је заступљен велики број коморбидитета-пратећих обољења и стања.

Ради се о великом броју озбиљних и тешких патолошких стања: 32 корисника има психотичне поремећаје, 27 корисника има остала психијатријска обољења, 31 корисник има епилепсију, 3 корисника су аутистична, 7 корисника има церебралну парализу, 28 корисника има друга неуролошка обољења, 2 корисника су Дауновим синдромом, 27 корисника има интернистичка обољења, 11 корисника има хематолошка обољења итд.

10.3 Здравствени третман и нега

Извештај тима НПМ-а под овом тачком надовезује се на претходну тачку са констатацијом да се **уредно и детаљно воде здравствени картони корисника**, да је **Извештај лекара о реализацији здравствених услуга и здравственом стању корисника са детаљно убележеним променама здравственог стања корисника и предузетим мерама**, као и са убележеним виталним параметрима, терапијом, вољно-нагонским динамизмима, функцијом сфинктера итд, да је медицинска нега задовољавајућа...

Уредно се води Књига евиденције менструалних циклуса, Евиденција о телесним масама корисника квартално, Протокол корисника, Протокол о наркотицима, Деловодник (пријем/отпуст), Евиденција утрошеног медицинског потрошног материјала, Евиденција утрошка лекова са позитивне листе, Евиденција утрошка лекова са негативне листе, Евиденција утрошка ампулиране терапије...

Лекове са негативне листе не купује родбина! Од почетка рада Дома до данас само је за двоје корисника родбина у пар наврата доносила суплементе за члана своје породици који је на смештају у Дому.

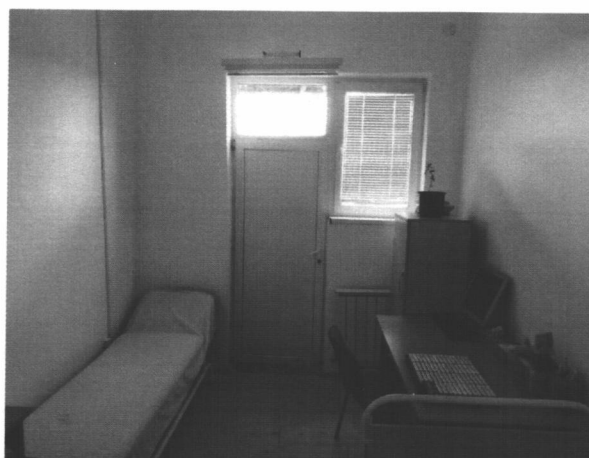
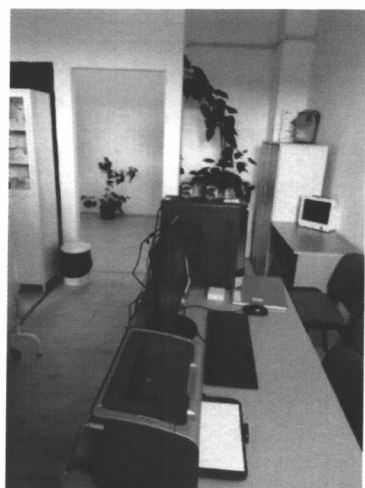
Средства за лекове, санитетски и медицински потрошни материјал требало би да обезбеди РФЗО. Захтев за анексирање Уговора за текућу годину број: 261-1/20 од 31.01.2020.године упућен је РФЗО-у, Филијали за Топлички округ у Прокупљу, с обзиром на чињеницу да су средства предвиђена актуелним Уговором број: 450-185/2020-184 од 28.01.2020.године недовољна.

10.4 Опремљеност установе медицинским апаратима

У Дому не постоји физикални кабинет, а сагласни смо са НПМ тимом да је потребан.

Амбуланта Дома је коректо опремљена и поседује: апарат за мерење притиска, апарат за мерење шећера у крви, ЕКГ, пулсни оксиметар, концентратор кисеоника, стерилизатор, боцу са кисеоником, монитор за праћење виталних параметара, дефибрилатор, још једна инвалидска колица и бактерицидну светиљку за стерилизацију ваздуха.

Фотографије амбуланте и наведене опреме у амбуланти:

10.5 Консултативни прегледи

Сви наводи НПМ тима под овом тачком који се тичу броја и врсте обављених консултативних прегледа су тачни.

Нетачно је да у пратњи на специјалистички преглед обавезно иде медицинска сестра.

У Дому је, у једној смени, један медицински техничар/сестра. Немогуће је да јединог медицинског техничара/сестру пошаљемо у пратњу корисника на специјалистички преглед, а да, притом, оставимо остале кориснике у Дому без медицинског техничара/сестре.

У изузетним ситуацијама, животно-ризичним по корисника, у пратњу иде медицинска сестра/техничар или лекар.

Дом здравља у Блацу је упознат са нашим проблемом – недостатак медицинског кадра и увек настоји да у пратњи нашег корисника, њиховим санитарским возилом, пошаље свог медицинског техничара/сестру, а по потреби и лекара.

10.6 Пристанак на медицинску меру

За сваку инвазивну дијагностику, вакцинацију, хируршку интервенцију и слично Дом захтева сагласност старатеља преко Упутног органа, Органа старатељства, Центра за социјални рад.

Родбина корисника, старатељи и ЦСР обавештавају се о здравственом стању корисника.

11. Повреде и смртни исходи

Свака повреда корисника са детаљним описом повреде и околностима под којима је настала уписује се у здравствени картон, као и у Лист праћења који је саставни део досијеа сваког корисника. **Протокол повреда** је успостављен од почетка ове године са свим датим елементима у Извештају НПМ тима.

Такође, **Протокол умрлих** је успостављен од почетка ове године са свим датим подацима у Извештају НПМ тима. До сада се смртни исход бележио у здравственим картонима корисника и у Деловоднику – протокол корисника од оснивања Дома, где се заводи пријем корисника и престанак услуге смештаја-смрт корисника.

Када је у питању тужилачка истрага у случају смрти корисника С.Ђ. она је окончана потврдом обдукционог налаза да је у питању природна смрт.

С обзиром на то да смо детаљно били упућени у здравствено стање корисника (конгенитални ПВС са удружена 22 друга привремена и трајна обољења), природу и ток његове болести и да смо увек правовремено и адекватно кориснику пружали здравствену заштиту, негу и сваки други третман и вид заштите, овакав обдукциони налаз је, за нас, био очекиван.

12. Надзор Министарства здравља

Последњи надзор Министарства здравља у Дому био је 08.03.2019.године.

Записник није достављен Дому, али током надзора, није утврђена ниједна неправилност или пропуст у раду здравствене службе у Дому, није изнета ниједна примедба и није наложена ниједна мера. **Напротив, рад здравствене службе је похваљен у сваком сегменту: однос према корисницима, медицински третман корисника, вођење евиденције/документације, извештавање о здравственом стању корисника, сарадња са здравственим установама из региона итд.**

НАПОМЕНА: Изјашњавање на Извештај тима НПМ-а о посети Дому за смештај одраслих лица Блаце – Трбуње и обавештавање о поступању по упућеним препорукама дато је што је могуће детаљније, максимално прецизно и потпуно искрено.

Уколико сматрате да сте остали ускраћени за било који сегмент изјашњавања и обавештавања о поступању по упућеним препорукама из Извештаја број: 414-31/19, дел.бр: 38173 од 19.12.2019.године, молимо да нас контактирате и обавестите, а запослени у Дому ће Вам пружити све неопходне информације.

Хвала на сарадњи.

Срдачан поздрав,
Др Драгијана Тијанић
в.д.директора

Д. Тијанић